

Stedelijk Museum Meppel

Inleiding

Meppel is een bijzondere stad met een roemrucht verleden. Ooit de grootste stad van Drenthe en rijk geworden door de handel over het water. Dit kwam in verval na het instorten van de turfhandel in de jaren 1920, gevolgd door de wereldwijde crisis en oorlog. Een halve eeuw later keek men vooruit en niet meer achterom. Maar met het dempen van de grachten, zou ook het laatste restje Meppeler identiteit onder het asfalt verdwijnen.

Uit het zicht is uit het hart. Al heb je nog zoveel betekend voor de wereld, als niemand meer voor jou op de trom slaat, vervaag je in de geschiedenis. Als een stad zijn bijzondere prestaties of inwoners, groots of eigenzinnig, niet viert of herdenkt met festivals of monumenten, dan raakt je als stad je identiteit kwijt. En smoeel heb je nodig om je te kunnen onderscheiden.

In **Stedelijk Museum Meppel** verzamelen, bewaren, onderzoeken en tonen wij de schatten die zijn ontstaan in de regio van Meppel. In de stad waar deze kunstwerken zijn gemaakt, worden ze gepresenteerd in de context van hun geschiedenis, in een monumentaal pand dat tevens representatief is voor de stadshistorie. De voorwerpen brengen de verhalen tot leven.

We leven nu in een tijd waarin steeds meer gaan beseffen dat het goede oude en het betere nieuwe prima samen kunnen gaan. De grachten werden toch niet allemaal gedempt, wat een prachtig stadsgezicht opleverde. De tjalken zijn vervangen door plezierjachten, die een andere economische waarde vertegenwoordigen. Meppel heeft van zijn verleden een comfortabel hedendaags verhaal gemaakt waar zowel bewoner als bezoeker zich thuis voelt. Oud en nieuw samen heeft geleid tot steeds meer interesse in het verleden. We dŭrven weer om te kijken. Eerst in nostalgie, later in historie.

De collectie

De Meppeler schilders vertegenwoordigen de *nostalgie*. Meppel, zoals het 'eertijds' was. Zij hadden oog voor de vergeten hoekjes en huisjes, die de typische sfeer van Oud Meppel weten op te roepen. De verloederende stad was bij uitstek geschikt om weergegeven te worden met hun snelle impressionistische schildertoets. Hun kleurige levendige schilderijen laten voelen wat de zwart-wit foto's uit die tijd slechts registreren. De kunstenaars die de Meppeler schilders worden genoemd werkten er tussen 1920 en 1970. Sommige schilders werkten samen, anderen hebben elkaar nooit ontmoet. Sommige schilders woonden hun leven lang in en om Meppel, anderen trokken na enkele jaren weer verder. De schilderijen zijn ontstaan in een periode van opkomst van een cultureel besef, waardering voor hun omgeving en hun innerlijke drang deze indrukken vast te leggen. In eerste instantie konden ze op weinig waardering rekenen in een stad waar religie en handel het dagelijks leven vormgaf. Inmiddels zijn er vele liefhebbers die de kunstwerken van de Meppeler schilders verzamelen. Deze particuliere verzamelingen waren lang niet toegankelijk voor het publiek. Door vergrijzing zijn verzamelaars of hun erfgenamen op zoek naar een goede bestemming voor hun zorgvuldig samengestelde en gekoesterde collectie. Door te verhuizen naar een historische locatie in de stad waar de kunstwerken zijn ontstaan, is er ruimte werk om deze collecties permanent te tonen. Zo blijven collecties in tact en biedt Stedelijk Museum Meppel de mogelijkheid deze kunstwerken te laten zien aan  lle liefhebbers.

De ontdekking van **antiek Meppeler zilver** heeft de laatste decennia een heel andere kijk gegeven op de *historie* van Meppel. Meppel kwam als handelsstad succesvol opzetten na het einde van de Hanzeroute over de IJssel. In Meppel kwamen de vaarwegen uit Drenthe samen in de grootste binnenlandse zeehaven. Er was veel vaart naar Amsterdam en naar de rest van de wereld via de Zuiderzee. Van 1765 tot 1807 was Meppel het noordelijke centrum van de edelmetalen nijverheid met een eigen gilde. Meer dan 60 zilversmeden werkten van 1600 tot 1925 in Meppel. Napoleon schafte in 1808 de gilden af en liet alle gildearchieven vernietigen. De namen van de zilversmeden werden hierdoor vergeten. In de loop van de 20ste eeuw, werden door onderzoek in persoonsarchieven de namen en beroepen van de edelsmeden herkend en gekoppeld aan zilveren voorwerpen waarvan men de maker niet kende. Ook dit Meppeler zilver wordt verzameld en in Stedelijk Museum Meppel getoond. Het onderzoek is nog steeds gaande, maar het is duidelijk dat er in Meppel en omgeving een flinke afzetmarkt was voor deze luxeproducten. De toenmalige rijkdom wordt ook opgemerkt door architectuurhistorici, die zich verwonderen door de afmetingen van de gebouwen in een relatief klein centrum. “Zoiets verwacht je in Leiden, niet in Meppel.” Maar het is er wel en Meppelers vinden het heel gewoon, want Meppel heeft de allure van een stad, maar de gemoedelijkheid van een dorp.

Ans en Henk Boerwinkel traden op over de hele wereld met hun poppentheater Triangel. Ze maakten zelf de poppen, die tot op de dag van vandaag de toeschouwers verbazen tijdens de voorstellingen. Deze voorstellingen zijn op film te zien in het Stedelijk Museum Meppel, waar ook de theaterfiguren geëxposeerd worden. Bijzonder is de transformatie van de poppen tijdens de voorstellingen, te danken aan het nog ongeëvenaarde technisch vernuft en de soms confronterende scenario's van Boerwinkel. Boerwinkel speelde zich in de kijker bij Jim Henson (de vader van Bert, Ernie en Kermit) tijdens een optreden in Washington D.C.. Henson kwam naar Meppel om een documentaire over de Boerwinkels te maken, die internationaal uitgezonden werd. Boerwinkel speelde ook een belangrijke rol in de oprichting van het Drents Poppenspel festival, begin jaren negentig. Dit is inmiddels uitgegroeid tot de Biënnale Puppets International. Eens in de twee jaar worden 250 voorstellingen gespeeld op uiteenlopende locaties in Meppel door alle bijna 50 (inter)nationale makers van het poppenspel.

Stien Eelsingh is bekend als de schilder van Staphorst, maar haar bijzondere persoonlijkheid maakte haar tot een echte BN-er. Geboren in Zwolle en vastbesloten als kunstenaar in haar eigen levensonderhoud te voorzien, vestigde ze zich in Amsterdam. Door de oorlog was ze genoodzaakt uit te wijken naar het oosten, waar ze een leegstaande woning goedkoop kon huren in Staphorst. Ze schilderde haar omgeving en haar burens in expressionistische stijl. Staphorsters willen niet herkenbaar afgebeeld worden, maar een expressionist schildert de ongeziene roerselen aan de binnenkant, en niet hun herkenbare buitenkant. Dat ze allemaal bijna hetzelfde gekleed zijn, kwam haar daarom goed uit. Eelsingh exposeerde door het hele land en onderhield nauwe banden met collega's in de Randstad en mensen van de Groninger Ploeg en De Nieuwe Groep uit Enschede. Zelf reisde ze, al dan niet in gezelschap van haar Meppeler vrienden, regelmatig door Europa en het Midden Oosten. Van haar huis en atelier maakte ze een druk bezochte attractie. Bussenvol toeristen kwamen overal vandaan en kochten de souvenirs die de handige culturele ondernemer Eelsingh voor hen maakte. De vernissages van het zomertentoonstelling waren legendarische evenementen. Er was zelfs een extra verkeersregelaar voor nodig. Eelsingh gaf veel tekenlessen in Zwolle en Meppel. Ze

heeft nooit les gegeven aan Staphorsters. Deze hebben wel voor haar geposeerd. Daarnaast heeft ze een nieuwe manier van kunsteducatie geïntroduceerd in het oosten van Nederland. Deze vrije expressie leidde tot het kunstwerken in de openbare ruimte in Meppel, gemaakt door kinderen. Door opnamen van het Polygoon journaal, was deze opmerkelijke prestatie wereldwijd in de bioscopen te zien. Educatiewetenschappers uit onder andere Engeland en Argentinië kwamen hiervoor naar het vooruitstrevende Meppel gevlogen. In Stedelijk Museum Meppel laten we de ontwikkeling van haar oeuvre zien en tonen haar als een expressionistisch kunstenaar en niet als een paradijsvogel. Binnen de Eelsingh collectie lichten we afwisselend thema's uit. Dit kan een pop-up expo zijn in relatie met een actualiteit of het benadrukken van een deelverzameling.

Stedelijk Museum Meppel vertelt al deze verhalen aan de hand van de kunstwerken.

Mensen die een bezoek hebben gebracht aan het museum, bekijken de stad op een andere manier. We weten dat ze een 'klik' met Meppel hebben als we in het gastenboek lezen: "Ik wist niet dat Meppel zo leuk was."

De vaste collectie wordt regelmatig gerouleerd. Afhankelijk van het seizoen of een gebeurtenis waarmee we een connectie kunnen maken, herschikken we de afbeeldingen. Zo hebben ook onze vaste bezoekers een reden om vaker te komen.

Vier keer per jaar hebben we een **wisseltentoonstelling** in een aparte ruimte. Kunstenaars vestigen zich nog steeds graag in het noorden van Nederland en daarom wordt er nog steeds kunst gemaakt. Omdat het Stedelijk Museum in Amsterdam niet alle moderne kunst kan plaatsen, doen wij dat met de noordelingen in Stedelijk Museum Meppel. Zo hoeven kunstliefhebbers niet persé naar de Randstad om van moderne kunst te genieten. Randstedelingen komen overigens wel naar Meppel toe voor de exposities. Er worden afwisselende thema's en disciplines gepresenteerd. Startpunt is een connectie met Meppel, maar dat wil nog wel eens uitwaaiëren. We hebben exposanten uit alle delen van de wereld gehad.

In de 'even' jaren programmeren we vijf tentoonstellingen. We zetten dan de deur in het najaar open voor een exposant die de maand voorafgaand aan de biënnale Puppet International diens theaterfiguren tentoonstelt. We werken hierin samen met Puppet, omdat zij de expertise hebben om een passende exposant uit te nodigen. We krijgen hierdoor meer bezoekers, die ook het werk van de internationaal bekende Boerwinkel, hun maestro, voor het eerst van dichtbij zien.

Educatie en informatie

Stedelijk Museum Meppel is op iedere bedenkbare manier een bron van informatie. We verzamelen alles wat we aan informatie kunnen vinden over de kunst in de omgeving. We hebben verschillende manieren om het publiek te informeren:

- Zaaltekst. De bezoeker krijgt informatie over het hoe, wat, waar en waarom van de exposant in de wisseltentoonstelling.
- Banners en borden. Vaste teksten bij de hoofdcollecties. Er staat een algemeen verhaal op over de betreffende kunstenaar. Bij thema pop-up expo's binnen deze permanente opstellingen wordt extra informatie gegeven op een gelamineerd blad.

- Audiotour. Bezoekers kunnen met de eigen smartphone aanwezige QR codes scannen en zelf bepalen hoeveel verdieping ze in een thema zoeken.
- Onze medewerkers! De collega's zijn goed geïnformeerd en delen hun kennis graag met de bezoekers. Complimenten over hun gastvrijheid lezen we regelmatig terug in het gastenboek.
- Website. Hier lees je alles over het museum. Hoe je er komt en wat er te doen is en wat er geweest is.
- Ladders. We vullen zoveel mogelijk gratis online agenda's van kranten en kunsttijdschriften.
- Socials. Facebook en Instagram worden wekelijks gevuld met actuele zaken.
- Rondleidingen. Desgevraagd geeft de conservator rondleidingen op maat.
- Lezingen. Tot nu toe gebeurt dit voornamelijk buiten het museum, vanwege de beperkte toegankelijkheid van het pand aan de Hoofdstraat.
- Media. Persberichten geven nog wel eens aanleiding voor bezoek van RTV Meppel of RTV Drenthe. Van de wisseltentoonstelling wordt een paginagrote recensie gemaakt door een vooraanstaande kunstrecensent. Dat deze recensie in de grote noordelijke kranten gepubliceerd wordt, merken we aan de bezoekers die van ver buiten Meppel op bezoek komen.

Stedelijk Museum Meppel maakt ook deel uit van het onderwijsprogramma van de **basisscholen en voortgezet onderwijs** van Meppel. We hebben hiervoor contact met icc-ers van Meppel en Staphorst die de scholen inroosteren. Scholen dienen ook wel op eigen initiatief verzoeken in, wat meestal het geval is bij voortgezet onderwijs. We hebben een standaard programma, maar kunnen op maat aanpassen.

Op dit moment hebben we **3 verschillende educatie programma's**:

1 basisschool groepen 5 – 8   ICC'ers van Staphorst en Meppel roosteren groepen in rond maart en april. Er zijn ook aparte aanvragen van scholen, direct aan het museum.

2 voortgezet onderwijs klassen 1- 4   Worden incidenteel aangevraagd door de scholen, vaak ook met eigen opdracht bij schoolproject.

3 CKV (klassen 4 en verder)   Idem.

4 Stageopdrachten WO   Een of twee keer per jaar komen studenten voor een stage opdracht of een onderdeel ervan uit zeer uiteenlopende studierichtingen.

1: kennismaken met een museum en de geschiedenis van Meppel

2: leerlingen laten nadenken over kunst en vormgeving

3: jaarlijkse CKV dag (korte rondleiding en 'eenvoudige' opdracht)

4: Opdrachten zijn in overleg met de studenten en de begeleider van hun opleiding. We krijgen stagiaires van Artez Zwolle, een mode academie uit Amsterdam en in 2025 studenten die een beveiligingsanalyse maakte voor het museum. Dit project, in samenwerking met

hogeschool Saxion en het Drents Museum Assen, dient mogelijk als pilot voor beveiligingsprogramma's voor de kleine provinciale musea.

Educatief programma Stedelijk Museum Meppel, basisscholen groepen 5 - 8

De kinderen

- Leren dat ze welkom zijn in musea
- Leren over de geschiedenis van de stad waar ze opgroeien
- Krijgen bij de tijdelijke expositie de opdracht rond te kijken. Ze mogen dan ervan vinden wat ze willen, maar moeten dit wel mondeling onderbouwen.
- Mogen hiervoor beschikbare kunstvoorwerpen onderzoeken en ontdekken welk aspect hiervan voor hunzelf interessant is.
- Mogen vrij rondlopen na de plenaire introductie
- **1 op 1 gekoppeld aan de geschiedenis van Meppel, via de collectie.**
- De grootste binnenlandse zeehaven, connectie met Amsterdam, weverijen, drukkerijen, weekmarkt vanaf de middeleeuwen, grootste biggenmarkt van Europa en turfhandel: drie stukken turf (steekturf, persturf en baggerturf) mogen onderzocht worden.
- Schoolboekjes waar opa en oma uit geleerd hebben, kunnen worden gelezen. Leerlingen vragen regelmatig of deze leermethoden echt gebruikt zijn op scholen.
- **Echte kunst mag bekeken en onderzocht worden**
- Twee schilderijen van Meppeler schilders zijn zodanig geprepareerd dat leerlingen kunnen zien en voelen waar een schilderij uit bestaat en hoe een museum deze beschermt en exposeert.
- Kinderen merken telkens andere details op, aan de getoonde werken.
- **Antiek zilver poetsen**
- Het valt niet mee, om met een speciale zilverdoek ook de moeilijke hoekjes weer te laten glimmen. Sommige kinderen geven het snel op, anderen gaan met elkaar in competitie.
- Ook de sloten van een eeuw oude bijbel mogen gepoetst. Wat een dunne bladzijden en wat moeilijk is het te lezen. Herkenning van teksten, zoeken naar herkenbare woorden, voorzichtig voelen aan de oude bladzijden, zien hoe een oud object, ondanks dat je voorzichtig bent, toch kapot gaat als je eraan zit.
- **Speciaal animatiefilmpje over het leven van Stien Eelsingh.** In eenvoudige taal wordt het leven van Stien verteld. Draait ook tijdens openingstijden en is eveneens populair bij volwassen bezoekers.
- **Opdracht voor in de klas om een sokpop te maken.** De poppen van Ans en Henk Boerwinkel zijn voor sommige leerlingen een beetje eng. Als je een sokpop maakt, mag je helemaal zelf bepalen wat voor uiterlijk en karakter deze krijgt. Aan de ene kant is dat gewoon leuk en aan de andere kant geeft het leerlingen die angstig zijn de gelegenheid zelf de touwtjes in handen te krijgen. De poppen dienen uitsluitend te worden gemaakt met materiaal dat in kisten en kasten slingert. Kousen, knopen, kralen, lapjes, linten, veren, het maakt niet uit. Zolang er maar niets nieuws voor wordt aangeschaft. Hergebruik materialen door er anders naar te kijken.

Alle opdrachten leiden tot verwondering, onderling overleg, vragen en nieuwe inzichten. Iedere leerling heeft een ander verhaal bij een ervaring met kunst, omdat ze allemaal net een andere achtergrond hebben. Uitgesproken observaties leiden tot associaties en verbinding met persoonlijke ervaringen. De kinderen gaan hierover automatisch met elkaar in gesprek. Het wijkt dan van het kunstwerk af, en wordt het delen van persoonlijke ervaringen, wat het empathisch vermogen stimuleert.

Ons educatieve programma richt zich op de persoonlijke ontwikkeling van kinderen door middel van cultuur, erfgoed en kunst. Kinderen leren dat ze welkom zijn in het museum en krijgen de ruimte om zich te verwonderen, kritisch te denken en verbinding te maken met de geschiedenis van hun eigen stad: Meppel.

Ze ontdekken de stadsgeschiedenis via tastbare objecten en verhalen, zoals turf, oude schoolboekjes, zilver, schilderijen van lokale kunstenaars en een eeuwenoude bijbel. Kinderen mogen kunstvoorwerpen onderzoeken, aanraken en zich vrij bewegen door het museum na een plenaire introductie. Hun mening telt – mits onderbouwd. Zo ontwikkelen ze reflectief en empathisch vermogen.

Het programma stimuleert:

- Empathie: door gesprekken over persoonlijke ervaringen bij kunst.
- Mentale veerkracht: via creatieve opdrachten zoals (leuke of enge) sokpoppen maken van hergebruikte materialen.
- Waardeherkenning: door te werken met echte museumstukken en historische materialen.
- Zelfvertrouwen: door leerlingen zelf keuzes te laten maken in wat hen aanspreekt.

De ervaring laat zien dat ieder kind op zijn eigen manier geraakt wordt, wat leidt tot diepere gesprekken, verwondering en nieuwe inzichten.

Waarom dit telt:

In een wereld die steeds sneller en vluchtiger wordt, biedt cultuureducatie rust, diepgang en verbondenheid. Het draagt bij aan duurzame persoonlijke groei en versterkt sociaal-emotionele vaardigheden.

Educatie Stedelijk Museum Meppel V.O. klassen 1 – 4

Twee groepjes kiezen een schilderij, dat ze goed in zich opnemen. Ze weten van elkaar niet naar welk schilderij ze gekeken hebben. Daarna geven ze elkaar aanwijzingen hoe het schilderij eruit zag door het te beschrijven vanuit hun geheugen. De andere groep probeert een compositietekening van het omschreven schilderij te maken.

Lelijkste schilderij zoeken en zeggen waarom je het lelijk vindt. Hoe had jij het gedaan?

VTS-vragen:

1e vraag: wat gebeurt er op deze afbeelding?

2e vraag: waaraan zie je dat?

3e vraag: wat kunnen we nog meer ontdekken?

Beschrijf geluid voor een dove

Laat muziek zien

Wat is de geur van een kleur

Wat is de klank van een kleur

Hoe omschrijf je een kleur, zonder de kleurnaam te noemen.

Hoe voelt een kleur

Wat doet een conservator?

Wie kent dat woord? Heb je dat wel eens gehoord?

Het is een van oorsprong Frans woord en het betekent letterlijk: tegen bederf beschermen of, zoals tegenwoordig hip is 'verduurzamen'. Het bestaan ervan langer laten duren.

Misschien ken je het woord van voedsel....? Blik groenten.

Vuil, schoonmaken. Schade, repareren

Wat nog goed is beschermen tegen vuil, vocht, ongedierte, uv licht, hitte, breuk (craquelures/schilfers)

Vernis, uv glas, lijst, bordje niet aanraken, hekje, laken, niet poetsen, afstoffen, donkere ruimte, speciale lampen, klimaatbeheersing.

We gaan kijken als een conservator naar de kunstvoorwerpen die we hier in de zaal hebben. Ieder voorwerp heeft zijn eigen gevoeligheden door ouderdom. Jullie mogen het van dichtbij onderzoeken.

Boekjes, oude methode en vreemde taal. Wat valt je op? Overeenkomsten en verschillen.

Zilver. Poetsen. Schilderijen. Oppervlakte bekijken/betasten en opbouw lijst bekijken

Bijbel. Verschillende materialen, tere bladzijden. Laptop. Houten kist. Veer, geschept papier.

We hebben sinds enkele weken een nieuwe collega die pedagogie studeert aan Stenden en de educatie over kan nemen van de conservator.

Alle in de educatieprogramma's genoemde objecten, op een schilderij na, zijn het persoonlijk eigendom van de conservator. Het zijn geen museumstukken. De bijbel met zilveren sloten

die gebruikt wordt, is afgelopen jaar gerepareerd door de afdeling boekbinden bij het Drukkerijmuseum.

Voor kinderen die met ouders op bezoek komen hebben we:

- een puzzeltocht, gemaakt door onze eigen vormgever
- een aftekenkleurplaat, die een voormalig exposant op ons verzoek gemaakt heeft
- een filmpje voor kinderen over het leven van Stien Eelsingh. Dit filmpje was een examenopdracht van een Artez student Docent Beeldende Kunst en Vormgeving. Het filmpje is aangekocht en aangepast in samenwerking met Time Star Media uit Meppel. Leuke bijvangst is dat het ook erg populair is bij volwassen bezoekers.

In de nieuwe situatie in pakhuis De Hes is een ruimte mogelijk waar kinderen van bezoekers creatief kunnen spelen. Hiervoor hebben we een aantal wensen en zijn we in onderhandeling met de Rabobank voor sponsormogelijkheden hiervoor. Een korte schets:

Wens: Samen maken zonder kijken Zie afbeelding.

- Een kind heeft pen en papier
- Kind dat er tegenover zit heeft een zwarte doos, waarin instructies om voor te lezen.
- Kind met papier moet proberen te tekenen wat het kind dat de afbeelding in de doos beschrijft.

Het Drents museum heeft dergelijke kisten. We gaan bij hen te rade.

Wens: Hoe smeed je zilver

- Interactief spel, waarin je een voorwerp kunt uitkiezen en namaken door de juiste technieken aan te klikken.

Wens: Hoe maak je een lino'snede

- Digitale demonstratie die in het Openluchtmuseum Arnhem aanwezig is. Dient nader bekeken te worden in Arnhem.
- Dit kan ook op school (gutsen in linoleum) of in samenwerking met Drukkerijmuseum (druipers).

Wens: Maak je eigen expositie

- In een digitaal format heb je alle foto's van kunstwerken uit het museum tot je beschikking. Wat hangt er aan jouw expositiewand?
- Uitbreiden met wereldberoemde schilderijen, waarbij je leert wie het wanneer gemaakt heeft.

Wens: Twee weten meer dan een

- Digitale memory, maar dan met schilderijen die niet hetzelfde zijn, maar wel van dezelfde kunstenaar: herken de schilderijstijl (= goed kijken).

Voor alle digitale wensen: Benodigd: filmmateriaal over bewerking van zilver, programmering, vormgeving, touchscreen. Contact gehad met www.belevenistafel.nl

Bezoekersstrategie en publieksbereik

Op dit moment bezoeken 4500 tot 5000 personen jaarlijks het SMM. Bezoekers komen toevallig langs tijdens een dagje Meppel, geregeld de nieuwe expositie bekijken of juist een bepaalde expositie bekijken. We hebben nog nooit een bezoeker gehad die niet verrast was door de bijzondere kunstwerken uit de collecties van het Meppeler museum. Regelmatig lezen we reactie in het gastenboek als ‘Wat een ontdekking!’ en “Nooit verwacht dit in Meppel te vinden.” Hieraan zien we hoe belangrijk het voor de stad is de kunst met bijbehorende verhalen te tonen.

Het spijt ons dan ook zeer dat we minder valide personen geen veilige toegang hebben kunnen bieden. Ook hun partners blijven buiten. Door verbeterde toegang, lidmaatschap van de Museum Vereniging, een monumentaal pand dat na decennia weer echt bij Meppel hoort en een ruimer aanbod door de grotere ruimte verwachten we een verdubbeling van het aantal bezoekers in de komende jaren.

Entreprijzen

Jarenlang is Kunsthuis Secretarie gratis toegankelijk geweest voor bezoekers. Het toenmalig bestuur vreesde subsidiekorting bij deze extra inkomsterstroom. Door de jaren heen bleef indexering van de jaarlijkse subsidie uit, maar werd het door landelijke bezuinigingen juist gewenst om extra inkomsten te genereren. Een toegangsprijs van € 2,- werd ingevoerd, wat niet algemeen positief ontvangen werd. Door de jaren heen was een geleidelijke verhoging nodig en nadat het Kunsthuis met galeriefunctie Stedelijk Museum Meppel met vaste collectie werd, is de prijs thans € 8,-. Kinderen tot 18 jaar, Vrienden en houders Drentse Museumpas gratis.

Vrienden zijn donateurs die jaarlijks minstens € 25,- betalen. Zij hebben op vertoon van hun Vriendenpas onbeperkt toegang tijdens openingstijden en mogen plus een meenemen. We zijn bezig de donateursstructuur aan te passen in een sponsorplan. De Drentse Museumpas is voor alle vrijwilligers die in de culturele instellingen in Drenthe werken. Op deze manier wordt hun inzet passend bij hun interesse beloond en stimuleert het de wederzijdse bezoekerscijfers.

We zijn nog geen lid van de Museum Vereniging en kunnen dus nog geen Museumkaart laten registreren door bezoekers. ‘Museum’ is geen beschermde term. Iedereen mag diens verzameling een museum noemen. Het is niet verplicht om een geregistreerd museum te zijn. Registratie en lidmaatschap van de MV is een keurmerk. MV geeft de Museumkaart uit. Bezoekers die een Museumkaart kopen, mogen gratis musea bezoeken die lid zijn van de MV. Bij entree worden de Museumkaarten elektronisch geregistreerd en het museum krijgt ongeveer de helft van de reguliere entreprijs. Wij verwachten in het najaar van 2026 ons aan te kunnen melden als lid van de MV en kort daarna ook optimaal gebruik te gaan maken

van de Museumkaart. Bovendien zullen we meeliften in de landelijke marketing van de MV. Nog meer mensen zullen Meppel ontdekken! Hoeveel meer kunnen we digitaal monitoren door het gebruik van de Museumkaart.

Na de Coronapandemie zijn we langere tijd maar drie dagen in de week geopend geweest. Inmiddels is SMM toegankelijk van woensdag- tot en met zondagmiddag. We streven naar het verder verruimen van de openingstijden door de deuren twee uur langer, zes dagen per week te kunnen openen. Hiervoor hebben we meer medewerkers nodig, die wij verwachten te werven door verbeterde toegankelijkheid.

Graag zouden we in combinatie met collega's musea en horeca een cultureel arrangement ontwikkelen. We werken tot op heden op projectbasis samen en door deze contacten is er een goede verstandhouding gegroeid met diverse regionale culturele instellingen. We zien mogelijkheden elkaar te versterken, omdat straks al deze musea toegankelijk zijn voor alle bezoekers.

Sponsorplan en businessclub

Nieuw is ons sponsorplan. De renovatie van pakhuis De Hes maakt dat het een geschikte plaats voor bijeenkomsten, zoals vergaderingen, recepties, lezingen en workshops. Het pakhuis is rond 1903 gebouwd door Mozes de Hes (Meppel 1845 – 1929, Bussum). Hij was actief op politiek en kerkelijk terrein. Als gemeenteraadslid en wethouder een van de meest op de voorgrond tredende Meppelaars. Vooral op het gebied van onderwijs, stadshygiëne en verkeer en veiligheid bracht hij veel tot stand. Hij was voorzitter van een groot aantal verenigingen en comités. Als lid van de Centrale Commissie van het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap was hij jarenlang een van de meest vooraanstaanden in joods Nederland. Als president-commissaris van de in 1905 opgerichte Tramwegmaatschappij Meppel-Balkbrug (opgeheven in 1939) stimuleerde hij het openbaar vervoer in Zuidwest-Drenthe. Het pakhuis aan de Kromme Elleboog deed dienst als opslag voor zijn ijzerwaren, die hij verkocht in zijn winkel aan de Hoofdstraat. In de voorgevel op nummer 109 is nog steeds aan de gebeitelde decoraties in de kapitelen te zien wat er een eeuw geleden verkocht werd.

Met ons sponsorplan willen we ondernemers en cultuurliefhebbers van Meppel en regio voor langere tijd aan het SMM binden voor de nodige aanvulling op de exploitatiesubsidie. Leden van de inmiddels gevormde Raad van Advies, zijn inmiddels aan het werven binnen hun netwerken van ondernemers en serviceclubs. In het verlengde hiervan zal ook een businessclub opgericht worden.

Voor overleg, vergadering, of educatie is een ruimte op de eerste verdieping. Deze is voorzien van tafel, stoelen, digitale presentatiemogelijkheden en kan afgesloten worden van het publiek, maar blijft onderdeel van de expositie door de glazen wanden.

Collectieplan (ingekort)

Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft,

behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg.

Verzamelgebied: kunstenaars uit de regio Meppel. Kunstnijverheid van de zilvermeden uit de 17^e, 18^e en 19^e eeuw, de autonome kunstenaars tussen 1920 en 1980 en theaterfiguren van Ans en Henk Boerwinkel.

Deze collecties zijn de neerslag van de culturele ontwikkeling van de regio Meppel. Aan de hand van de objecten en hun ontstaansgeschiedenis ervan, zijn de regio specifieke gebeurtenissen in de geschiedenis van Meppel te vertellen en te verbeelden. De stad Meppel profileert zich hiermee naar zowel eigen inwoners als bezoekers.

De hedendaagse kunstenaars die hun werk tonen in de wisselexposities hebben in Stedelijk Museum Meppel een professioneel podium om hun kunnen aan een breed publiek te tonen. Voor jong talent is dit, mede vanwege de begeleiding van de tentoonstellingscommissie, een springplank aan het begin van hun carrière. Ook de gevestigde kunstenaars mogen graag exposeren in Meppel. Dit brengt het museum niet alleen een gevarieerd expositieprogramma, maar ook een gevarieerd publiek in de stad.

Er zijn geen andere kunstmusea in Meppel. Stichting Oud Meppel, de historische kring, en het Drukkerij Museum zijn cultuurhistorische instellingen op loopafstand. In Giethoorn en Staphorst bevinden zich musea die cultuurhistorie en kunst combineren, maar kleiner behuisd zijn. Allen hebben het publiek meer te tonen dan de muren toelaten, vandaar dat er bij gelegenheid samengewerkt wordt om met duo tentoonstellingen groter naar buiten te kunnen treden. De manier waarop deze musea hun eigen beleid hebben, maakt dat we elkaar niet beconcurreren maar aanvullen. Dit aanvullen kan van gezamenlijk kunstvervoer tot gezamenlijke inkoop voor de museumwinkel of het aan elkaar uitlenen van kunstwerken zijn, en het elkaar bijstaan op het gebied van objectkennis of administratie. Samen zijn we een groot streekmuseum met een enorme binnentuin. Dit is een manier van positief omgaan met de huidige beperkte situatie. De ambitie is uitbreiding van de mogelijkheid zoveel mogelijk eigen collectie aan bezoekers te kunnen tonen. Raad, daad en bruiklenen vragen de medewerkers van Stedelijk Museum Meppel regelmatig aan de grotere musea in Drenthe, of indien relevant, elders in Nederland. Inmiddels ook vice versa. Contacten voor samenwerken en samen denken worden gelegd tijdens de zeer regelmatig georganiseerde workshops, lezingen en congressen door de provinciale en landelijke cultuurinstellingen. Ze zijn de basis voor over-en-weer bezoek en uitwisseling van kennis.

Stedelijk Museum Meppel benadrukt dat het een museum van, voor en door Meppel is. Er wordt zoveel mogelijk contact gezocht met lokale culturele instellingen, onderwijs en ondernemers.

De uitsluitend uit vrijwilligers bestaande organisatie van Stedelijk Museum Meppel zelf is klein, maar flexibel en krachtig. Het is moeilijk adequaat functionerende vrijwilligers langere tijd contractueel aan posities te binden, die steeds professioneler ingevuld dienen te worden. Er is geen budget om betaalde krachten met passende opleiding voor strategische functies in te huren. De huidige kunstprofessionals (kunsthistoricus*, vormgever**, webdesigner) werken ook als vrijwilliger. Alle vrijwilligers samen besteden 8.000 uren per jaar aan het werk in Stedelijk Museum Meppel. Gemeente Meppel geeft een beperkt budget, waarvan de huur en de nutsvoorzieningen van de locatie betaald worden. Er blijft daarna € 1.000,- per maand over voor expositie, advertentie-, koffie- en kantoorkosten. Voor iedere aankoop voor de collectie of educatie dienen sponsors gezocht te

worden. Deze worden binnen de stadsgrenzen gevonden, maar bieden alleen incidentele bijstand die binnen genoemde stadsgrenzen besteed dient te worden.

Kunsthistoricus:

- Gespecialiseerd in vrouwelijke kunstenaars 1850 -1950
- Parate kennis kunstgeschiedenis 50.000 vC – heden
- Technisch kunsthistoricus (materiaalkennis, infraroodreflectografie, röntgenonderzoek, C14 datering, analyse pigment/verflaagopbouw, enz.)
- Museumdocent (Visual Thinking Strategies, Epco Runia, Rembrandthuis, Mauritshuis, via Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici)
- Rondleidingen/lezingen
- Copywriter bezoekers informatie (Annemarie Vels Heijn, Rijksmuseum, via VNK)
- Kunstboeken (verschillende uitgevers, o.a. WBooks/één nominatie in 2022)
- Talentscout
- Samenstellen en uitvoeren tentoonstellingsprogramma

Kunsthistoricus heeft ook het educatieprogramma opgezet en uitgevoerd.

Kunsthistoricus doet de PR (strategisch adverteren, ladderen, media, netwerken)

Vormgever:

- Kunstenaar, afgestudeerd in vormgeving bij academie Minerva
- Werkt landelijk voor meerder uitgevers voor boeken (enkele nominaties)
- Ontwerpt huisstijlen en logo's (o.a. Stedelijk Museum Meppel, Dr8888)
- Verzorgt vormgeving voor publieksinformatie (folders, speurtochten, catalogi, affiches)

2.1 Collectiebeschrijving

Collectiegeschiedenis: Er worden vier collecties onderscheiden in Stedelijk Museum Meppel. Deze collecties worden getoond, maar zijn niet allemaal in bezit van het museum.

De collectie van **Ans en Henk Boerwinkel** is in lange bruikleen, maar nog in bezit van Henk zelf. Ans is reeds overleden. Ze hebben alle theaterfiguren zelf gemaakt en wereldwijd drie decennia lang gebruikt tijdens de voorstellingen. De poppen werden in hun reiskisten bewaard, totdat ze een expositieruimte kregen in het Triangelkabinet in Stedelijk Museum Meppel. Er was in Meppel al langer de gedachte het werk van Boerwinkel permanent voor het publiek te ontsluiten, maar het ontbrak aan faciliteiten. Hier werd, door de toenemende roep om permanente toegang tot meer Meppeler kunst, jarenlang naar gezocht. Kansen werden gevonden en gingen weer verloren. Op een dag tijdens de beperkte openstelling van Kunsthuis Secretarie vanwege de Covid-pandemie, liep Henk Boerwinkel het kunsthuis binnen en trof een lid van de tentoonstellingscommissie, die tijdelijk dienst deed als baliemedewerker. Henk vroeg of hij nog tijdens zijn leven de collectie zou kunnen exposeren en de medewerker vroeg hem daarop welke ruimte zijn voorkeur had. Boerwinkel koos de ruimte die heden daarvoor ingericht is, het Triangelkabinet. Boerwinkel heeft zelf een ontwerp gemaakt voor de inrichting ervan, en is betrokken geweest bij de opbouw van het decor. Hij heeft zelf zijn poppen geplaatst. Kunsthuis de Secretarie was in die periode in ontwikkeling naar Stedelijk Museum Meppel. Had Boerwinkel zich zelf niet gemeld, dan was hij korte tijd later gevraagd worden zijn collectie te exposeren.

In 2007 werd het standaardwerk **Meppeler zilver** gepresenteerd ter gelegenheid van een grote overzichtsexpositie van Meppeler zilver in voormalig Kunsthuis Secretarie, de voorloper van Stedelijk Museum Meppel. Het was voor het eerst dat de omvang van de Meppeler nijverheid in edelmetalen zichtbaar werd. Sindsdien worden er nog steeds ontdekkingen gedaan, die een nieuwe kijk op de geschiedenis van Meppel geven.

De collectie Meppeler zilver is sinds 2021 in bruikleen van een verzamelaar die zich hierin gespecialiseerd heeft. Vanuit alle hoeken van de aardbol heeft hij het, door vererving en emigratie verspreide, in Meppel en omstreken gesmede zilver verzameld. Hij koopt op veilingen, markten en antiquairs of ruilt niet-Meppeler zilver met verzamelaars die andere zilvertverzamelingen hebben. Zoals dat gaat met verzamelen, nam het volume van vele kleine objecten zodanig toe dat het in kunststof kratten opgeslagen werd. Het nauwkeurig archiveren werd belangrijker dan het genieten van de objecten in expositie.

Een lid van de tentoonstellingscommissie kende de verzamelaar en zocht contact met hem om zijn collectie in gedeelten te exposeren in een speciaal hiervoor aangeschafte vitrine. Het expositiebeleid van Stedelijk Museum Meppel werd ten opzichte van Kunsthuis Secretarie aangepast, waardoor er ruimte kwam voor vaste exposities. In het Kunsthuis waren uitsluitend grote wisselexposities. In Stedelijk Museum Meppel zou door de schenking van de collectie met werk van Stien Eelsingh een ander beleid gevoerd gaan worden. Er werden vaste exposities van Meppeler kunst getoond, waardoor de ruimte voor wisselexposities beperkt werd.

Ieder half jaar wordt er een nieuwe expositie Meppeler zilver ingericht, die het werk toont van mannen en vrouwen die in een bepaalde periode tussen 1650 en 1900 in Meppel woonden en smeedden. Bij het maken van publieksinformatie worden er nog steeds nieuwe ontdekkingen gedaan door het zoeken naar extra informatie in gedigitaliseerde archieven en collecties.

Stien Eelsingh (1903-1964) was een bekende Nederlander, maar raakte na haar dood in vergetelheid. Jan Willem Stolk, gemeentevoorzitter in Staphorst eind jaren tachtig, ontdekte haar bijzondere talent om '... de ziel van de Staphorster [te zien] zoals nooit een kunstenaar voor haar.' Hij kwam haar op het spoor door het kijken naar de lokale cultuur en hoe die het beste aan de buitenwacht gepresenteerd zou kunnen worden. Zijn boek, waarin hij haar leven in Staphorst beschrijft tegen de achtergrond van de toenmalige zeden en gewoonten van het dorp, werd in 1991 gepresenteerd. Vanaf toen was Stien Eelsingh weer onder de aandacht van het publiek, maar dit werd later pas serieus opgepakt door Roel Smit Muller, een student kunstgeschiedenis die het verhaal en de kunst van Eelsingh voor haar afstudeerscriptie wetenschappelijk onderzocht. Het leidde tot een speurtocht door heel Nederland, waar bij particuliere eigenaren en overheidsinstellingen werden bezocht. Particuliere eigenaren waren voornamelijk bekenden van de kunstenaar zelf, die hun kunstwerk vanuit haar atelier hadden gekocht, geruild of gekregen. Tijdens deze bezoeken werd de provenance van de schilderijen aan de hand van de verhalen van de eigenaren, vaak nog de bekenden van Eelsingh, vastgelegd. Vervolgens werd er een foto gemaakt van het aanwezige kunstwerk. Al deze kunstwerken zijn in een database vastgelegd door het bestuur van de in 2000 opgerichte 'Stien Eelsingh Stichting'. De database bestaat uit een boek met alle bekende gegevens en bijbehorende afbeeldingen en een usb stick waar al deze afbeeldingen digitaal opgeslagen zijn. De scriptie zelf werd herschreven als monografie en uitgegeven in 1998. Een ander bestuurslid van de Stien Eelsingh Stichting was Margreet Frankot, Eelsinghs enige kind en dochter van kunstenaar Roel Frankot. Toen Eelsingh na een lange periode van verzwegen ziekte kwam te overlijden was de toen twintigjarige Margreet

hier niet op voorbereid. Eelsingh had niets geregeld. De Staphorster naobers regelden de begrafenis en de nog aanwezige kunst werd in een grote verkooptentoonstelling verkocht en raakte uit zicht. De expressionistische schilderijen waar een Staphorster, of beter gezegd, de ziel van Staphorst op staan afgebeeld, werden niet gekocht door de lokale bevolking. Naoorlogse stimuleringsregelingen hadden ervoor gezorgd dat er een aantal grotere kunstwerken in verschillende overheidscollecties waren opgenomen. In het provinciehuis te Zwolle was zelfs een Stien Eelsingh zaal. Door herstructurering van deze instellingen verdwenen de schilderijen in gemeentelijke depots of op zolders. De groeiende herwaardering voor het werk van Stien Eelsingh door de zichtbaarheid op zaal en online, leidt ertoe dat het Stedelijk Museum Meppel deze werken in lange bruikleen krijgt aangeboden. Ook werk van Eelsingh uit de collectie Rabobank Meppel-Staphorst-Steenwijkerland is in lange bruikleen. Deze collectie wordt gedeeld met Museum Staphorst. De door de Stien Eelsingh Stichting in twintig jaar opgebouwde collectie van 200 kunstwerken, werd op 26 november 2021 aan Stedelijk Museum Meppel overgedragen, waarna de Stien Eelsingh Stichting werd opgeheven. Een deel van de kunstwerken werd eigendom van Stichting Stedelijk Museum Meppel en een deel, eigendom van Margreet Frankot, is in permanente bruikleen. Bij haar overlijden komt haar collectie in eigendom Stichting Stedelijk Museum. Eigenaren of hun erfgenamen melden zich regelmatig bij het museum om hun kunstwerk van Eelsingh aan te bieden voor verkoop of bruikleen. Op veilingen worden eveneens werken verworven met behulp van sponsors.

Bij ieder verworven schilderij zit een verhaal, dat de eigenaar graag deelt. Stien Eelsingh heeft veel betekend voor de mensen om haar heen, door hen te accepteren voor wie ze waren, in een tijd waarin de maatschappij weinig tolerant was tegen andersdenkenden. Haar 'buiten de lijntjes kleuren' verbeeldde ze in haar expressionistische werk. Niet alle aangeboden werken worden aangekocht. Er is veel commercieel gemaakt werk in omloop. Dit maakt deel uit van haar oeuvre en buitengewone levensverhaal, maar behoeft geen groot aandeel in de opbouw van de museumcollectie. De collectie laat werk zien vanaf haar 22ste tot haar laatste levensjaar.

Stien Eelsingh wordt in Meppel genoemd als een van de **Meppeler Schilders**. Deze groep schilders waren mensen die kennis maakte met reizende kunstenaars van de Haagse School. Meppel ligt op een uitmonding van vaarwegen en was de eerste Drentse stad met een treinstation. Veel schilders zakten per boot af naar het oosten, door de verstedelijking in het westen van het land. De mensen die in Meppel schilderden konden op weinig waardering van hun stadgenoten rekenen, die net zo op hun impressionisme reageerden als de bezoekers van de Salon des Refusés in 1863. De Meppelers waren in eerste instantie amateurs, die schilderden naast hun reguliere werk. Schilders van elders die zich in Meppel vestigden hadden meestal wel een academische opleiding genoten en gaven hen desgevraagd les door samen en plein air te schilderen. Sommige schilders vormden kleine groepjes en andere kunstenaars hebben elkaar juist nooit ontmoet. Hun werk werd weinig verkocht in de regio, maar wel in het buitenland. Vanaf de jaren 70 werd hun werk ook actief verzameld door enkele inwoners van Meppel. Dit zijn inmiddels indrukwekkende verzamelingen die Stedelijk Museum Meppel hoopt te mogen ontvangen in de toekomst. Er is veel commercieel werk gemaakt, dat regelmatig aangeboden wordt door erfgenamen. Deze schilderijen worden niet aangenomen, omdat de voorkeur uit gaat naar schilderijen waar bekende, maar verdwenen stadsgezichten van Meppel of kenmerkende landschappen uit de regio op staan. Voor de collectie wordt gekeken naar de ontwikkeling van de schilders zelf en hun vastgelegde reactie op de snel veranderende wereld om hen heen. Een uitzondering wordt gemaakt voor aangeboden collecties die op een bijzondere manier tot stand zijn gekomen of op een voor Meppel kenmerkende plaats getoond zijn geweest. De cultuurhistorie, het verhaal van Meppel, prevaleert hier over de beperkte intrinsieke waarde van enkele kunstwerken uit de aangeboden collectie.

Collectieprofiel: De kunst die in Stedelijk Museum Meppel getoond wordt, is in de regio ontstaan. Het is onlosmakelijk verbonden met de streek en de tijd en geeft de ontwikkeling van de culturele

beschaving van Meppel in de afgelopen eeuw weer. Dit is zowel de kracht als de zwakte van een deel van de collectie.

De Meppeler schilders zijn de nabloeier van het Franse impressionisme dat, via de schilders van de Haagse school, het oosten van Nederland bereikte in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Elders geboren en getogen kunstenaars verbleven langdurig of vestigden zich in Meppel, waar land en leven hen aantrok. Zij schilderden de omgeving en gaven les aan de Meppelers. Enkelingen verenigden zich door atelierruimte te delen of samen en plein air te schilderen. De Meppeler schilders konden zich naar verloop van tijd als professioneel kunstenaar manifesteren, maar hadden daarnaast nog alledaags werk als melkboer, winkelier of verzekeringsagent. De kunstwerken zijn, vanwege de onderwerpskeuze en de achterliggende lokale geschiedenis, van cultuurhistorisch belang voor Meppel. Juist deze schilderijen, met herkenbare historische locaties, bevinden zich in particuliere collecties. Een beperkt aantal werken bevindt zich in depots van museumcollecties. Desgewenst zijn werken van zowel particuliere als museum collecties voor tijdelijke exposities in bruikleen te nemen.

Het cultuurhistorisch belang geldt ook voor het Meppeler zilver. Het vertoont stilistisch grote overeenkomsten met het Friese zilver, dat eveneens uit rijk versierde feestelijke gebruiksvoorwerpen bestaat, zoals brandewijnkommen en roomlepels. Typisch voor Meppel zijn de 'blazen' op de zilveren tasbeugels. Het is niet te vergelijken met de overdadige tafstukken uit het westen van het land. Er zijn ook geen 17^e-eeuwse zilveren miniaturen uit Meppel bekend, zoals deze in het westen gemaakt en verzameld werden. Het Meppeler zilver is niet in bezit van Stedelijk Museum Meppel, maar van een particuliere verzamelaar die zijn collectie in delen exposeert in een speciaal hiervoor door het museum aangeschafte vitrine. Er zijn geen concrete afspraken met de verzamelaar om de collectie tot in lengte van dagen ter beschikking te blijven stellen voor het museum. De verzamelaar hoopt dat een museum, bij voorkeur het Drents Museum Assen, na zijn overlijden de gehele collectie koopt, ten behoeve van de erfgenamen van de verzamelaar. Wij achten die kans klein dat enig museum deze collectie in zijn geheel overneemt en vrezende liquidatie en verdwijnen via veilingen. Er bevinden zich een beperkt aantal objecten van Meppeler zilver in museumcollecties, zoals die in het Drents Museum Assen.

De theaterfiguren van Ans en Henk Boerwinkel hebben zowel esthetische, innovatieve als cultuurhistorische kwaliteiten. De poppen zijn niet typisch Meppels, zoals de thema's van de Meppeler schilders, maar zijn wel in Meppel gemaakt. Het zijn theaterfiguren die optreden voor volwassenen en door bijzondere mechanische technieken op het toneel transformeren. Boerwinkel trad over de hele wereld op tijdens poppenspelfestivals en bracht de hele wereld naar Meppel als gevolg van zijn vergaarde roem. De biënnale Puppet International is daarvan een direct gevolg. Er bevinden zich geen theaterfiguren van Boerwinkel in andere museumcollecties. In het Poppenspe(e)lmuseum in Vorchten (tussen Zwolle en Wijhe) waren een groot aantal affiches van de optredens van Boerwinkel in archief. Dit museum is opgeheven in 2025.

Stien Eelsingh was bij haar leven een bekende Nederlander, die deel uitmaakte van de culturele kringen in het westen van het land in de jaren 50 en 60, ondanks dat ze Staphorst woonde. Haar tragische doch flamboyante leven tegen de achtergrond van het traditionele dorp overschreeuwde in eerste instantie haar kunstzinnige nalatenschap. Na haar overlijden bleven haar kunstzinnige bewonderaars in het westen en haar dorpsgenoten begrepen haar kunst niet. Dertig jaar na haar dood werd de draad weer opgepakt door een student kunstgeschiedenis, maar die heeft maar ten dele het belang en de omvang van de culturele connecties van Eelsingh met het culturele leven in Amsterdam, Bergen en Groningen ontdekt en beschreven. Eelsingh bleef lang de paradijsvogel die buiten de lijntjes kleurde en werd kunsthistorisch onderschat. In Stedelijk Museum Meppel wordt haar oeuvre getoond, dat van academische precisie via impressionisme uiteindelijk in expressionisme excelleerde. De collectie omvat voldoende representatieve kunstwerken om een overzichtelijke doorsnede van het oeuvre te tonen. Tekeningen en het grafische werk zijn in grote oplage gemaakt

voor studie en handel en zijn ruimschoots voor handen. Meer kunstwerken uit haar Amsterdamse periode zouden een beter zicht op haar opleiding ter plekke en haar relaties binnen de culturele kringen weergeven. Topstukken die nog bij particulieren en musea (Fundatie, Zwolle) zijn, mogen in bruikleen genomen worden. Er wordt naar gestreefd de particuliere kunstwerken van olieverf op termijn te verwerven. Ontzameling van het archief uit Zwolle (Collectie Overijssel), waar kunstwerken van Eelsingh zich bevonden, heeft ook bijgedragen aan de collectie in Meppel.

In Staphorst is ook een collectie met kunstwerken door Eelsingh. Deze is in bezit van de gemeente Staphorst en wordt beheerd en regelmatig getoond in Museum Staphorst. Er bestaat in Staphorst uitsluitend belangstelling voor het werk uit Eelsinghs Staphorster periode, waarmee een gekozen lokaal cultuurhistorisch thema wordt geïllustreerd. Indien gewenst worden kunstwerken over en weer in bruikleen genomen.

Collectiewaardering:

Al het werk door **Stien Eelsingh**, indien om niet geschonken, wordt geaccepteerd voor de collectie. Eelsingh oefende projectmatig aan nieuwe thema's, waardoor het voorbereidende werk haar stilistische ontwikkeling ervan duidelijk weergeeft. Het is van belang studies te verzamelen om haar oeuvre beter te kunnen dateren. Eelsingh dateerde haar werk sporadisch en de verhalen van de (vaak eerste) eigenaren helpen een werk, of een reeks, een plaats in het oeuvre te geven. Binnen het oeuvre wordt wel onderscheid gemaakt tussen schets, studie en tekening. Het commerciële werk dat in grote oplagen is gemaakt is van grotere cultuurhistorische dan van kunsthistorische waarde.

De kunstwerken van de **Meppeler schilders** verschillen in kwaliteit per kunstenaar. Er zijn kunstenaars geweest die hun eigen stijl behielden en verbeterden, maar er waren er ook die experimenteerden. De meeste van deze experimenten hebben geen schakelwaarde. Particuliere verzamelaars richtten zich op de kwalitatief goede impressionistische stillevens, stadsgezichten en landschappen. Deze kunstwerken zijn van belang voor de cultuurhistorie van Meppel. Er is ook veel werk voor de handel gemaakt. Dit zijn schilderijen op klein formaat, met landschappen of interieurs die erg op elkaar lijken en een decoratieve functie hebben. Deze werken horen, in bescheiden mate, wel bij het verzamelgebied omdat ze belangrijk zijn voor het verhaal.

De collectie antiek **Meppeler zilver** is niet in bezit van Stedelijk Museum Meppel en heeft een eigen archief, dat door de verzamelaar wordt beheerd. Deze vorm van kunstnijverheid is voornamelijk geschiedkundig van groot belang voor de stad Meppel. De financiële waarde van het Meppeler zilver overstijgt de artistieke waarde op landelijk niveau.

Ans en Henk Boerwinkel vertegenwoordigden Meppel over de hele wereld met hun optredens. Zij werden zelfs opgemerkt door hun Amerikaanse collega Jim Henson, die naar Meppel kwam om een documentaire over hen te maken. De poppen van Boerwinkel zijn uniek in hun technisch vernuft ('de grote poppenmagiër') en nemen een eigen plaats in de wereld van de theaterfiguren in. Als grondlegger voor een internationaal poppenfestival, de biënnale Puppet International, is het voor de stad Meppel en de internationale poppenspelwereld belangrijk, dat de collectie van de nestor van het Nederlandse poppentheater en leermeester van velen, juist in Meppel toegankelijk is.

De kerncollectie bestaat uit de schilderijen en groot formaat tekeningen van Stien Eelsingh, de theaterfiguren van Ans en Henk Boerwinkel, het Meppeler zilver en de A status schilderijen van Meppeler schilders.

2.2 Collectievorming

Verzamelen: zoals de meeste musea is ook de ruimte in Stedelijk Museum Meppel beperkt. Dit wordt nog eens benadrukt door de hoge kwaliteit kunstwerken die beschikbaar zijn. Deze kunnen niet gelijktijdig getoond worden. Een deel van de kunstwerken is in depot in het Stedelijk Museum Meppel. Dit betreft meer dan de helft van het werk van Stien Eelsingh en driekwart van het werk van de Meppeler schilders. De helft van de collectie van Henk Boerwinkel bevindt zich in hun reiskoffers op de zolder bij Boerwinkel thuis en meer dan driekwart van het Meppeler zilver is in privé opslag. Het binnenkomen van kunstwerken wordt schriftelijk en in bijzijn van getuigen tweevoudig vastgelegd. Als het een definitieve overdracht betreft wordt het kunstwerk geregistreerd als onderdeel van de museumcollectie.

Werk van Ans en Henk Boerwinkel wordt niet verzameld. De speelpoppen leverden inkomsten door performance en niet door verkoop. De collectie is altijd in bezit van Boerwinkel gebleven.

Het Meppeler zilver is in bezit van een particuliere verzamelaar. Hij verzamelt nog steeds, maar is zeer kritisch en zoekt uitsluitend objecten die lacunes vullen. Bijzonder in deze relatief jonge verzameling is dat de lacunes ook nog ontdekt moeten worden. De archieven van de zilversmedengildes in Nederland zijn op bevel van Napoleon rond 1800 allemaal vernietigd. Door onderzoek in gemeentearchieven duiken er af en toe toch verrassende gegevens op.

Door ruimtegebrek worden kunstwerken van Meppeler schilders niet actief verzameld omdat er niet voldoende ruimte beschikbaar is voor een museale expositie. De kunstwerken die aanwezig zijn, worden decoratief opgehangen op lege plekken aan de wand in de museumwinkel. Zo hebben de bezoekers er toch plezier van. Veel kunstwerken die door veiling beschikbaar zijn, worden niet als relevant voor de collectie gezien. Als het een schilderij in goede conditie is en een afwijkend, maar Meppeler thema heeft, wordt er wel tot aanschaf overgegaan. Dit kan met behulp van lokale fondsen. Zij kijken zelf ook of er werk ter veiling aangeboden wordt. De conservator van Stedelijk Museum Meppel bepaalt vervolgens de waarde voor de collectie en de uiterste financiële waarde om te bieden. Regelmatig worden er werken van Meppeler schilders aangeboden door erfgenamen. Over het algemeen worden deze kunstwerken niet geaccepteerd. De werken zijn in matige staat, hebben geen relevante iconografie en zijn volgens de erfgenamen veel geld waard. Een collectie van 11 schilderijen, van matige kwaliteit, is in lange bruikleen vanwege de manier waarop deze tot stand gekomen en geëxposeerd is. Het is representatief voor het gebruik van het werk van Meppeler schilders in de tweede helft van de 20^e eeuw en daarom interessant voor de cultuurhistorie van Meppel. Als er een kunstwerk aangeboden wordt, toetst de tentoonstellingscommissie de waarde ervan aan de verzamelcriteria. Aan de hand daarvan wordt er aanvaard, gekocht of geweigerd. Meestal wordt er geweigerd.

Stedelijk Museum Meppel is tevens kenniscentrum van expressionist **Stien Eelsingh**, sinds de Stien Eelsingh Stichting hierin is opgegaan. De hele collectie kunstwerken van de Stien Eelsingh Stichting werd overgedragen aan het museum en het bestuur van de stichting werd ontbonden. Hiermee werd ook de hele collectie van Margreet Frankot, de dochter van Eelsingh, in lange bruikleen aan het museum gegeven. Dit waren meer dan 200 kunstwerken. Vervolgens trok het Stedelijk Museum Meppel de aandacht van eigenaren van kunstwerken die ze te koop aanboden of in bruikleen gaven. Schilderijen worden met steun van lokale fondsen verworven. Te koop aangeboden grafiek of schetsen worden niet geaccepteerd. Hiervan is voldoende voor handen. Wordt het om niet aangeboden, dan is het van harte welkom. Eelsingh drukte honderden lino'sneden in zwart-wit, maar kleurde het grootste deel hiervan met de hand in, waardoor ze allemaal verschillen. Veel van deze grafiek is in slechte staat. Er wordt actief gezocht naar tekeningen, gouaches en olieverfschilderijen die ter veiling aangeboden worden. Er wordt kritisch gekeken naar de tekeningen, die bij wijze van studie vele malen herhaald zijn. Het betreft hier geen schetsen, maar op zichzelf staande tekeningen

die wel of niet geslaagd waren door het plaatsen van de juiste expressionistische houtskoollijnen in de voorstelling. De kunst is de tekening te vinden waarop alles samenkomt, zoals de kunstenaar het bedoeld heeft. De meeste kunstwerken uit overheidscollecties zijn reeds in permanente bruikleen. In de regio Meppel wonen nog veel vrienden van Eelsingh die in het bezit zijn van topstukken. Deze mogen in tijdelijke bruikleen genomen worden. We hopen dat deze werken in de toekomst permanent deel uit mogen maken van de collectie van Stedelijk Museum Meppel. Niet alleen de tentoonstellingscommissie, maar ook begunstigers van Stedelijk Museum Meppel zoekt actief naar kunstwerken door Stien Eelsingh die op de markt komen. Meestal wordt het aanbod op veilingen in het westen van het land gevonden. Er wordt een maximum dan een bod ingesteld. Bij winst halen twee leden van de tentoonstellingscommissie het kunstwerk op. Als er een kunstwerk aangeboden wordt, toetst de tentoonstellingscommissie de waarde ervan aan de verzamelcriteria. Aan de hand daarvan wordt er aanvaard, gekocht of geweigerd. Meestal wordt er gekocht.

Selecteren en afstoten:

Er wordt selectief geworven. Van afstoten is nog geen sprake in Stedelijk Museum Meppel. Indien er in de toekomst wel werken afgestoten zullen worden, gaat dat via de Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten (LAMO, 2006, ICN). Advies en begeleiding hierbij zal verzocht worden door de grotere musea in de provincie die een externe conservator in dienst hebben

2.3 Behoud en beheer

Preventieve conservering

Kunstwerken zijn in het depot of op zaal. In het depot, het souterrain onder de entreeruimte, zijn ramen op Hoofdstraathoogte, die daglicht binnenlaten. Hier hangen gordijnen voor. In het depot is het altijd 19,5 graden Celsius. Er staan 6 verrijdbare gaashekken waar schilderijen aan opgehangen worden, naar voorbeeld van die in het depot van het Drents Museum Assen. Er is een kast op maat gemaakt met vakken voor kleinere schilderijen en laden voor tekeningen en kleine objecten, naar voorbeeld in het depot van de Fundatie in Heino. Beide musea zijn behulpzaam geweest met het rondleiden in hun depots. In Meppel is geen ruimte en geld voor een systeem met schilderijenrekken die verrijdbaar zijn in een daarvoor aangepaste vloer, vanwege het lage (2.10 m) plafond. De verrijdbare gaasrekken voldoen naar wens.

Het Meppeler zilver wordt onderhouden door de bruikleengever buiten het museum. De objecten staan telkens een half jaar in een afgesloten vitrine die voorzien is van strippen met ledverlichting.

De kunstwerken van de Meppeler schilders worden alleen aangenomen als ze in goede conditie en vrij van ongedierte zijn. De ophangdraad achterop de lijst wordt meestal preventief vervangen.

De kunstwerken mogen alleen schoongemaakt worden door leden van de tentoonstellingscommissie, op aanwijzing van de conservator. Er worden geen chemische of vloeibare middelen gebruikt.

Actieve conservering en restauratie

Het ophangstelsel van schilderijen wordt gecontroleerd door de plaatselijke lijstenmaker, Hans van Daalen. We gaan er van uit dat een (ijzer) draad 10 jaar goed blijft. Schilderijen die ouder of recent binnengekomen zijn, worden eerst door hem gecontroleerd. Van Daalen heeft een eigen lijstenmakerij aan het einde van de Hoofdstraat. Als er een lijst of passe-partout vervangen dient te worden wordt hij hiervoor gevraagd. Er wordt samen gekeken naar de conditie van het kunstwerk. Af en toe is het nodig de vernislaag te verwijderen en te vervangen. Lijsten die nog functioneren, zeker als het de originele lijsten zijn, laten we om het werk. Al te decoratieve lijsten van kunstwerken uit particuliere collecties laten we vervangen door esthetisch meer museale lijsten. Als een lijst van een gouache of een tekening vervangen wordt, wordt er UV werend glas gebruikt. Twee A-klasse

kunstwerken, een olieverfschilderij en een grote houtskooltekening zijn tot nu toe naar een restaurateur buiten Meppel gebracht. Dit was op verzoek van Margreet Frankot, de dochter van Eelsingh en bruikleengever van de betreffende kunstwerken. Guido Hengeveld uit Ysbrechtum was een bekende van Stien Eelsingh en kent haar werk goed.

Henk Boerwinkel onderhoudt zelf zijn poppen, samen met zijn zoon Jeroen. Hij komt ieder weekend kijken of ze nog goed staan en gaat er met een scheerkwast langs om stof te verwijderen.

Veiligheid

Kunstwerken mogen alleen door, of in aanwezigheid van de conservator verplaatst worden. De conservator (kunsthistoricus) heeft, naast de nodige ervaring, een cursus 'arthandling' gevolgd van Platform Drentse Musea. Op zaal worden de kunstwerken opgehangen met het Stas ophangstelsel. De verlichting is oud en warm en de armaturen zijn versleten. Deze dient vervangen te worden door duurzame ledverlichting.

Tijdens openingsuren zijn er minstens twee medewerkers aanwezig. Zij sluiten gezamenlijk af aan het einde van de dag. Bij onraad waarbij de aanwezige EHBO doos niet volstaat wordt de alarmcentrale, 112 gebeld. Enkele medewerkers hebben eerder een EHBO cursus gevolgd, maar dit is niet op initiatief van Stedelijk Museum Meppel gebeurd.

Bescherming collectie informatiesysteem. De digitale informatie bestaat op dit moment nog uit een computer in het secretariaat van het museum, waarin gegevens opgeslagen worden van medewerkers, donateurs, overige relaties, exposanten, correspondentie, verzekeringslijsten van kunstwerken en overige bedrijfsadministratie. De registratie van de in het pand aanwezige kunstwerken, tijdelijk of permanent, hangt nauw samen met de verzekeringslijsten. De museumcomputer is met wachtwoord beveiligd en alleen toegankelijk voor geautoriseerde medewerkers. Er is onduidelijkheid over de internetbeveiliging van de provider, daar die in dezelfde schakelkast aangesloten is als die van de inpandige burens op de begane vloer, het computerleerbedrijf SeniorWeb. Het bestuur van SMM maakt gebruik van een gesloten NAS systeem.

2.4 Collectieregistratie en -documentatie

Registratie. Alle in het pand aanwezige kunstwerken zijn geregistreerd in Excel. Hierin zijn objectnummer, titel, maker, formaat, medium, aantal stukken en eigenaar vermeld. Alle kunstwerken uit de Eelsingh collectie hebben digitale afbeeldingen.

Stedelijk Museum Meppel is aangesloten bij Axiell. Het digitale collectie registratie programma is een van de mogelijkheden om een museumcollectie digitaal te registreren en voor het publiek te ontsluiten. Het programma en de licentie zijn aangeschaft en een van de medewerkers heeft diverse workshops gevolgd om met dit programma te kunnen werken. Hiermee is inmiddels gestart. Alle te registreren objecten zullen (opnieuw) worden gefotografeerd, volgens de meest recente richtlijnen van de Museumvereniging.

Om de juiste objectinformatie te krijgen, wordt vooraf zoveel mogelijk onderzoek gedaan. Er wordt nagevraagd bij voormalige kunstbezitters en relevante musea door heel Nederland. Online archieven en toegankelijke collecties zoals Collectie Nederland worden ook geraadpleegd. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het zo correct mogelijk gebruik maken van termen die de specifieke eigenschappen van het object omschrijven met behulp van thesaurus. Omdat in Meppel een regio-specifieke collectie verzameld en getoond wordt, is deze kennis bij andere musea beperkt. De meeste informatie wordt in archieven van kranten en burgerlijke stand gevonden.

Digitaal geregistreerde objecten in eigen bezit krijgen een nieuw registratienummer: 0001, 0002, enz. Kunstwerken in lange bruikleen worden geregistreerd onder hun eigen nummer.

A-collectie in eigendom van Stedelijk Museum Meppel en bevat de kunstwerken van bekende Meppeler schilders.

B-collectie in eigendom van Stedelijk Museum Meppel en bevat de kunstwerken die minder regio identificeerbaar of van minder bekende Meppeler schilders zijn, doch een ondersteunende rol spelen op cultuurhistorisch gebied. Hieronder vallen ook de schetsen, grafiek en schilderijen die in minder goede staat verkeren, maar niet voor restauratie in aanmerking komen.

C-collectie in eigendom van Stedelijk Museum Meppel met objecten die een ondersteunende rol kunnen spelen op educatief gebied of als decoratie.

Documentatie

Het oude papieren archief van Kunsthuis Secretarie is gesorteerd op relevantie en wordt opgeslagen op de zolder van het pand. In mappen bevinden zich de bedrijfsadministratie en een overzicht van alle exposities vanaf de jaren 80, toen er al exposities in het pand georganiseerd werden. Dit archief is niet publiekelijk toegankelijk. Het papieren archief van het leven van Stien Eelsingh is aanwezig in het stadsarchief van Collectie Overijssel. Zodra er een geschikte ruimte beschikbaar is, wordt het naar Meppel gebracht. Het betreft in totaal 6 meter boekenplank aan archief.

Er is geen bibliotheek waar informatie over de kunstwerken te vinden is. Er worden wel boeken met deze informatie te koop aangeboden in de museumwinkel.

Bruikleenverkeer

Het komt niet vaak voor dat er kunstwerken uitgeleend worden. We bieden de gelegenheid wel aan musea met relevante collecties of vraag in de regio. Omgekeerd maken we wel regelmatig gebruik van bruiklenen. Er worden kunstwerken gevraagd aan musea en particulieren, als deze een belangrijke rol spelen in een expositie. Er worden facilitaire rapporten gemaakt, bruikleenovereenkomsten opgesteld en de bruiklenen worden door medewerkers van het museum opgehaald.

Een groot deel van de collectie bestaat uit kunstwerken in lange bruikleen. De collectie met kunstwerken van Stien Eelsingh in bezit van haar dochter, Margreet Frankot, is in permanente bruikleen. Bij haar overlijden vervalt de collectie aan het Stedelijk Museum Meppel. Dit is bij testament vastgelegd. Sinds Stedelijk Museum Meppel en Stien Eelsingh online te vinden zijn, hebben meerdere bezitters van kunstwerken zich gemeld. Sommige willen het werk verkopen, maar niet iedereen wil afstand van het werk doen. Ze willen ook graag aan het museum verbonden zijn. Deze werken worden in lange bruikleen genomen en zijn zeer regelmatig op zaal te zien. Als de werken ingenomen worden krijgen ze een kleine opknopbeurt van de lijstenmaker. Restauraties of het opnieuw inlijsten wordt overlegd met de eigenaar. Het Stedelijk Museum Meppel verzekert de kunstwerken. De eigenaar kan het werk minimaal een jaar in bruikleen geven. Daarna is het mogelijk het werk terug te vragen. Hiervoor geldt een opzegtermijn van twee maanden. Alle bruiklenen worden stilzwijgend verlengd. De kunstwerken krijgen dezelfde behandeling als de werken in eigen bezit als het gaat om conserveren en exposeren. De kunstwerken van particulieren worden niet uitgeleend aan andere instellingen. De kunstwerken die in lange bruikleen uit andere instellingen in Meppel zijn, kunnen wel uitgeleend worden. Hiervoor kan een verzoek ingediend worden bij de rechtmatige eigenaar, die de aanvraag beoordeelt.

Vrijwilligers

Bij Stedelijk Museum Meppel werken alleen vrijwilligers. De huidige exploitatiesubsidie geeft geen ruimte voor een betaalde kracht. Omdat we geopend zijn tijdens kantooruren, zijn we afhankelijke van gepensioneerde vrijwilligers. Jongere mensen hebben daarnaast ook nog vaak gezinnen die veel activiteiten hebben in het weekend. De vrijwilligers hebben meestal een andere professionele achtergrond en interesse in cultuur. In het bestuur en de tentoonstellingscommissie zitten wel

mensen uit een relevante beroepsgroep op de verdeelde posten, zoals bestuurskundigen, boekhouders, sociaal-cultureel werkers (HR), kunstenaars, kunsthistoricus, vormgever en webdesigner. Er is geen marketeer. We zoeken al langer een vrijwilliger voor PR en Marketing. We hebben gemerkt dat het van belang is dat deze persoon behalve de bijbehorende beroepsformats ook enige feeling in cultuur heeft. Deze functie wordt op dit moment gevuld door de kunsthistoricus. De arbeidsuren van alle vrijwilligers worden geschat op jaarlijks 8.000 uur fte.

Baliemedewerkers:

Deze **vrijwilligers** hebben geen culturele achtergrond, maar wel interesse in kunst. Ze worden geworven via advertenties in lokale kranten, ansichtkaarten met oproep, socials, mond-tot-mondreclame, eigen website en website van Erfgoed vrijwilligers (PDM). Er is geprobeerd te werven via de lokale vrijwilligerswebsite 'Meppel voor elkaar', maar dat leverde geen mensen met een geschikt profiel. De sollicitatieprocedure is zodanig opgesteld, dat de sollicitant tijdens het aanmelden al enkele benodigde vaardigheden aantoont, zoals digitale fitness en welsprekendheid. Geschikte personen worden persoonlijk benaderd door ons bestuurslid HR voor een gesprek met twee bestuursleden. Na de kennismaking wordt deze tussen de bestuursleden besproken. Bestuurslid HR benadert de aspirant vrijwilliger persoonlijk met het resultaat van het gesprek. Is de sollicitant nog steeds enthousiast, dan volgt een proeftijd van twee maanden, waarna een contract ondertekend wordt, waarin een omschrijving van de functie en enkele rechten en plichten staat. De overeenkomst kan van beide zijden opgezegd worden. De nieuwe vrijwilligers krijgen dan een eigen sleutel en toegangscode. Inwerken gaat in eerste instantie als derde persoon bij het reguliere balie-duo. Medewerkers werken met z'n tweeën, voor de gezelligheid en veiligheidsoverwegingen. Het is mogelijk om deel uit te maken van een werkgroep, zoals catering (bij openingen), museumwinkel, klusjes en expositie inrichting.

Leden voor de tentoonstellingscommissie komen op sollicitatie bij de commissie zelf. Bij deelnemen worden ze voorgesteld aan het bestuur.

Bestuursleden komen op sollicitatie bij het bestuur. De RvA kijkt mee en adviseert gevraagd en ongevraagd. Van bestuursleden op specifieke posten wordt verwacht dat ze een relevante achtergrond en netwerk hebben. Bestuursleden worden ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Via het PDM worden diverse workshops en trainingen aangeboden. We moedigen alle medewerkers aan deze te volgen. Niet iedereen geeft hieraan gehoor, zelfs als het om incompany-training gaat. Dat vrijwilligerswerk niet vrijblijvend is, dient steeds nauwkeuriger te worden vastgelegd in de contracten. In de culturele wereld is veel vakkennis nodig, die vrijwilligers uit andere beroepsgroepen niet hebben. Hierdoor is het belangrijk dat ze hun taken, zoveel mogelijk praktisch aangepast aan wat wel mogelijk is, correct uitvoeren. Mensen die 'voor de gezelligheid' of 'uit verveling' vrijwilligerswerk gaan doen lopen hier nogal eens tegenaan. Een ander probleem met voornamelijk vrijwilligers van boven de 70 jaar is niet alleen hun afnemende conditie en gezondheid, maar ook de afstand tot hun professionele leven. Dit laatste merken we door een weerzin tegen digitalisering. Inmiddels heeft de zakelijke digitale wereld dit gat in de markt ontdekt en is deze gevuld met veel digitaal seniorencomfort. Hierdoor zien we de digitale fitheid van vrijwilligers toenemen. Hierdoor kunnen we hen efficiënter informeren, bijvoorbeeld via WhatsApp of een interne digitale nieuwsflits en -brief. Ook levert het voor openingstijden opstarten van digitale toepassingen in de expositie geen problemen meer.

Van culturele instellingen wordt professionalisering (= voor de bezoeker vergelijkbaar zijn met een landelijk of provinciaal gesubsidieerd museum/voldoen aan dezelfde wettelijke normen en regels) verwacht met vrijwilligers met niet relevante achtergrond. Deze mensen zijn niettemin van harte welkom. Deze diversiteit tussen de medewerkers maakt het een dynamische en vaak verrassende groep mensen. Het draagt bij aan ieders levensvreugde. Maar er moet wel gewerkt worden. Om deze groep (professioneel gezien 'buitenbeentje') inclusief te kunnen laten functioneren worden er voor

de nieuwe situatie, de verhuizing naar pakhuis De Hes functies, waar professioneel inzicht van belang, maar in toekomstige situatie mogelijk niet meer aanwezig is, onderverdeeld en beschreven in behapbare en overdraagbare werkprocessen.

Diversiteit (je bent welkom) en **inclusie** (je kunt meedoen en -beslissen) zijn de gewoonste zaak van de wereld in de cultuur. Het buiten de lijntjes kleuren door creatievelingen, dat na verloop van tijd 'mainsteam' wordt is in feite de cultuurhistorie van de hele wereld. Niettemin is het goed af en toe een stap terug te doen en te zorgen dat we in alle goede bedoelingen niet vóór mensen, maar mét mensen noodzakelijke aanpassingen doen, zowel voor medewerkers als voor bezoekers. Dit varieert van aanpassingen voor de fysieke veiligheid (trap, lift, audiotour, braille) en de cognitieve diversiteit (professionele/culturele achtergrond en taal, neurodiversiteit, laaggeletterdheid, kleine kinderen).

Financiële strategie

Nu	toekomst
Exploitatie subsidie gemeente	exploitatie subsidie gemeente aangepast
Projectsubsidies lokale fondsen	projectsubsidies bij landelijke fondsen
Vrienden	donateurs
Entreegeld	entreegeld en Museumkaart
-	sponsoring ondernemers/serviceclubs
-	horeca
-	bijprogrammering
-	businessclub
Educatie scholen	educatie scholen
Museumwinkel	museumwinkel

Gebruikte afkortingen:

SMM – Stedelijk Museum Meppel

SES: Stien Eelsingh Stichting

PDM: Platform Drentse Musea

DMA: Drents Museum Assen

MK: Museumkaart

MV: Museumvereniging

RvA: Raad van Advies

De [blauw](#) geschreven tekst betreft de educatieprogramma's voor scholen.

Bestuur:

Mieke Mulders, voorzitter a.i.

René Ario, secretaris

Evert Mussche, penningmeester

Gerda Elsenaar, medewerkerszaken (HR)

Mark Sluiter, sponsorzaken

Angeli Vonk, evenementen/organisatie

Raad van Advies:

Magda van Veen: financieel adviseur/voorzitter Puppet International

Evelien Wieling: directeur Stedelijk Museum Coevorden/historicus

Pieter Brink: architect

Johan Ovinge: bouwadviseur (lid serviceclub Lions)

Johan Hutten: ondernemers adviseur (lid serviceclub Rotary)

Jaap Rumph: projectontwikkelaar (lid serviceclub Lions)